

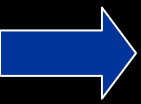

VZŤAHY a ZODPOVEDNOSŤ

metodická príručka katolíckeho náboženstva
pre 1. ročník stredných škôl

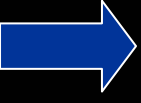
Aký je?

Postupné ukludnenie citového života, upevnenie sebacitu, diferenciácia vzťahov

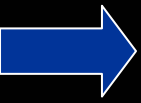
Znovuobjavenie sveta hodnôt

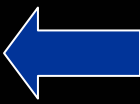
Konfrontácia svojho JA so svetom hodnôt (*filozofická kríza*)

Mnohotvárnosť nových sociálnych vzťahov, potreba sebadoplnenia vo vzťahoch

Kríza identity

Nutnosť opustiť obraz Boha detstva (*antropomorfizmus*)

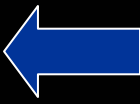
Obdobie náboženských pochybností a prechodného odvracania sa od „náboženského“, kritika Cirkvi

„Problematizovanie učenia“

(*Fázovo typický*) záujem o náboženstvo, nielen intelektuálny, ale predovšetkým existenciálny – personálny“

Upevnenie a vytvorenie postoja určujúceho celé obdobie dospelosti

Ročníkový cieľ:

- Spoznávaním identity človeka reflektovať vlastnú identitu.
- Uvedomiť si dôležitý význam rozhodnutia pre vlastný svetonázorový postoj.
- V trojičnom rozmere budovať ľudský rozmer vzťahov ako naplnenie zmyslu života.
- Prehlbovať medziľudské vzťahy cez skvalitnenie komunikácie.

Ročníkový symbol cesta

Ježiš je CESTA

hľadanie zmyslu svojho života

hľadanie svojej identity

hľadanie seba samého

Základné (rámcove) učivo a metodika – 1. téma

Hľadanie cesty

časová dotácia 1. hod	časová dotácia 2 hod.
1. Naše cesty sa spojili	1. Naše cesty sa spojili
2. Cesta k druhým	2. Cesta k druhým–verbálna komunikácia
3. Trojrozmernosť človeka	3. Cesta k druhým–neverbálna komunikácia
4. Zmysel života	4. Láska cez internet
5. Človek – bytosť náboženská	5. Trojrozmernosť človeka
	6. Som človek na ceste
	7. Zmysel života
	8. Zmysel života – filozofická diskusia
	9. Človek – bytosť náboženská
	10. Prirodzené náboženstvá

1. Hľadanie cesty

Človek hľadá cestu k druhému, komunikuje s ním, hľadá zmysel, cieľ svojho života, hľadá to, čo ho presahuje. Ako jediný tvor na zemi si kladie otázky a hľadá na ne odpoveď.

2. Boh v ľudskom svete

Reč je nielen akousi komunikáciou, ale vytvára most medzi ľuďmi, buduje vzťahy. Keď sa Boh chcel priblížiť k človeku, priblížil sa spôsobom – rečou, aby mu ľudia rozumeli. A to nachádzame vo Svätom písme. Narážame tu však aj na hranice reči a to pri vyjadrení transcendentnej skutočnosti, ktorú my kresťania voláme BOH.

3. Byť človekom

Byť človekom znamená byť osobou, žiť v určitom čase, dobe, kultúre, politickom usporiadaní, ... historicita Ježiša Krista

4. Na ceste k osobnosti – šance a riziká

Život je nielen dar, ale aj úloha budovať seba samého a vnútorne rásť. Zrelá osobnosť je človek schopný stretnutia s človekom aj s Bohom.

5. Boh a človek

Vzťahy sú identitou Trojice a identitou človeka. Človek je osobou, to znamená, že je schopný vytvárať vzťahy. Vzťahy k ľuďom, vzťah k Bohu.

6. Človek v spoločenstve

Boh zveruje človekovi človeka. Citlivosť a zodpovednosť za tých, ktorí sú so mnou na ceste .

Štyri roviny ročníkového symbolu

- **1. vecná rovina** (*čo symbol hovorí sám o sebe*) cesta – široká, začiatok, cieľ, križovatka, život ako cesta – 1. téma
- **2. subjektívna rovina** (*čo hovorí mne*)
- **3. objektívna rovina** (*čo hovorí nám*) Príbeh o ceste , ktorá nikam neviedla; počúvanie – cesta do svojho vnútra; bludisko – situácia keď človek správnu cestu nenájde
- **4. náboženská rovina** (*čo nám symbol hovorí o skúsenosti človeka s Bohom*)

Náboženská rovina ročníkového symbolu

1. Hľadanie cesty: *človek sa pýta, kde vedie jeho cesta – hľadanie zmyslu; hľadanie toho čo človeka presahuje – náboženstvo*
2. Boh v ľudskom svete: *Abrahám, Mojžiš, Samuel, Panna Mária – ľudia, ktorí sa na svojej ceste nechali osloviť Bohom*
4. Na ceste k osobnosti – šance a riziká: *Legenda o sv. Krištofovi – cesta duchovného dozrievania človeka*
5. Boh a človek: *sviatosti – prítomnosť a pôsobenie Boha na mojej životnej ceste*
6. Človek v spoločenstve: *bratstvo – citlivosť a zodpovednosť za tých, ktorí sú so mnou na ceste; povolanie na cestu nasledovania Ježiša Krista (manželstvo, kňazstvo, zasvätený život)*

Boh komunikuje s človekom

Ježiš - Syn Boží a Syn človeka

Duch Svätý v ľudskom spoločenstve
(v téme *Reč – Babylonská veža, Turíce*)

Trojica – vzťahy ako identita Trojice

Učenie Cirkvi a Tradícia

Sväté písmo – symbolická reč v Písme,
metafora, literárne žánre vo Svätom písme,
(vznik *evanjelií – historicko – kritická
metóda*)

legenda o sv. Krištofovi
/výzva k nasledovaniu/

Sviatosti – Trojjediný Boh vstupuje
do života človeka

**Trojičný
rozmer**

Ježiš – SLOVO, ktoré sa stalo
telom

Kristologický
rozmer

Rozmer spoločenstva

Slávenie v spoločenstve

- slávnosť ako hodnota, dávajúca životu hlbší rozmer

Ja v spoločenstve

Som človekom a to znamená, že som:

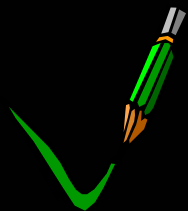
- tvor spoločenský - žijem vo vzťahoch
- tvor náboženský - hľadám zmysel svojho života a prirodzene hľadám to, čo ma presahuje
- som osobou - mám svoju dôstojnosť, som nositeľom ľudských práv
- som osobnosťou - som jedinečný a povelaný k rastu
- som muž alebo žena

Očakávané výstupy:

- Vyučovanie zamerané na vyučovacie ciele
=> očakávané výstupy sú zamerané na uplatnenie vedomostí v praktickom živote.
- Nepýtame sa: „čo má žiak vedieť?“
ale: „na čo mu to bude dobré?“

Očakávané výstupy:

- Osvojí si kritický a diferencovaný prístup k svojej osobe, prijíma sám seba, je pripravený na tomto základe si stanovovať svoje nové životné ciele
- Pozná súvislosti podmieňujúce hľadanie a nachádzanie životného zmyslu, je otvorený pre jeho transcendentnú hĺbku.
- Tvorivé budovanie pozitívnych medziľudských vzťahov chápe ako cestu k naplneniu života zmyslom.
- Na základe poznania a skúsenosti vníma ako dôležité životné rozhodnutie pre svoj vlastný svetonázorový postoj.
- Božiu trojjedinosť chápe ako symbol kvality Božieho bytia a kvality medziľudských vzťahov
- Osvojí si schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, vie objaviť hodnotné a pozitívne obsahy a dokáže sa brániť negatívnym vplyvom médií

*Byť na ceste znamená:
byť otvorený; učiť sa; krok po kroku napredovať.
Putovanie je aj spoločenstvo:
Kráčame spolu; počúvame sa navzájom;
spoločne cestu zvládneme.*

Pramene:

- KORHERR, E. J. *Pedagogická psychológia pre teológov, Vývinopsychologické základy*, Rímskokatolícka cyrilometodská bohoslovecká fakulta, Univerzita Komenského, 1996
- MUCHOVÁ, L.: *Vysloviť nevysloviteľné, Didaktika uvádzania do sveta symbolov*, Centrum pro studium demokracie a kultury 2005
- MUCHOVÁ, L.: *Náboženská výchova ve službě české škole*, Brno 2005

Ďakujem
za
pozornosť

A. Gembalová,
KPKC